

Handläggare:
Yassine Kazi-Tani
Telefon: 508 27858

Till
Idrottsnämnden

Strategi för fossilbränslefritt Stockholm 2040

Svar på remiss

Förvaltningens förslag till beslut

Idrottsnämnden godkänner förvaltningens förslag till remissvar

Steinunn Á Håkansson
Tf. förvaltningschef

Robert Sköld
Avdelningschef

Sammanfattning

Stockholm ska vara en fossilbränslefri stad år 2040.

Kommunfullmäktige har fastställt ett etappmål om att utsläppen av växthusgaser ska vara högst 2,3 ton CO₂e (koldioxidekvivalenter) per invånare år 2020. Sedan 1990 har utsläppen av växthusgaser minskat med nästan en tredjedel. Målet om ett fossilbränslefritt Stockholm 2040 innebär att det framgångsrika arbetet med att minska utsläppen av växthusgaser ska fortsätta och påskyndas. Ett klimatsmart Stockholm innebär att klimatmålet inarbetas inom alla stadens verksamheter samt att några av stadens nämnder och bolagsstyrelser ges ett tydligt genomförandeansvar och därmed håller ihop och driver på arbetet inom det aktuella området.

Strategin utgör stadens riktlinjer för hur stadens verksamheter ska arbeta på kort och längre sikt för att nå fossilbränslefrihet och identifierar de viktigaste utmaningarna för staden där beslutsunderlag behöver tas fram. Stockholms stad som organisation står för cirka 10 procent av växthusgasutsläppen och bör gå före i arbetet genom att vara fossilbränslefritt 2030.

På kortare sikt, till 2020, konkretiseras i strategin de klimatrelaterade målen inom stadens miljöprogram 2016-2019 genom att uppskatta reduktionspotential inom respektive insats. De insatser som läggs fram är de som bedöms ge störst reduktion och där stadens nämnder och bolag har störst rådighet och där konsekvenserna i övrigt bedöms som acceptabla.

Ärendet

Följande nedanstående insatser ska sammanfattningsvis genomföras för att nå fossilbränslefrihet.

Ansvar inom stadens organisation fördelas och preciseras i strategin. Strategin utgör en miniminivå för att kunna nå det långsiktiga målet.

Hållbar energianvändning

- Staden säkerställer att Fortum Värme genomför sitt beslut att avveckla kolanvändningen. Stadens ambition är att kolanvändningen ska vara avvecklad till år 2020. En plan för avveckling av KVV6 ska redovisas senast 2017.
Genomförandeansvar: Kommunstyrelsen
- Staden samverkar med berörda aktörer för att användningen av fossila oljor för spetslast hos energibolag, sjukhus m.m. ersätts av förnybara bränslen och avrapporterar utvecklingen 2018.
Genomförandeansvar: Koncernstyrelsen
- Staden bistår Fortum Värme i dess arbete med att med att öka anslutningarna till öppen fjärrvärme och utreder möjligheterna till ytterligare anslutningar. Utredningen med förslag till åtgärder ska vara färdig för beslut senast år 2017.
Genomförandeansvar: Exploateringsnämnden tillsammans med koncernstyrelsen och Fortum Värme
- Staden utreder möjligheterna att öka mängden förnybar el som produceras i staden. Utredningen med förslag till åtgärder ska vara färdig för beslut senast år 2017.
Genomförandeansvar: Koncernstyrelsen och Fortum Värme och miljö- och hälsoskyddsnämnden
- Staden verkar för att styrmedel, lagstiftning och regelverk stödjer en fossilbränslefri energianvändning.
Genomförandeansvar: Kommunstyrelsen
- Staden ska vidta åtgärder för att säkerställa klimatsmart fjärrvärme som sammantaget reducerar utsläppen med minst 240 000 ton CO₂e till 2020.
Genomförandeansvar: Koncernstyrelsen och Fortum Värme

- Staden ska vidta åtgärder för energieffektivisering med tio procent jämfört med referensåret 2015 inom stadens verksamheter som sammantaget reducerar utsläppen med minst 20 000 ton CO₂e till 2020.
Genomförandeansvar: Samtliga av stadens nämnder och bolagsstyrelser men i synnerhet Fastighetsnämnden och bolagsstyrelserna för Svenska bostäder, Stockholmshem, Familjebostäder, Micasa och SISAB
- Staden ska vidta åtgärder för att ställa krav på att energianvändningen i nyproducerade byggnader på av staden anvisad mark ska vara högst 55 kWh/m² Atemp med sikte mot 45 kWh/m² Atemp som sammantaget reducerar utsläppen med minst 25 000 ton CO₂e.
Genomförandeansvar: Exploateringsnämnden
- Staden ska vidta åtgärder för att uppnå en egen energiproduktion baserad på solenergi motsvarande 10 procent av elanvändningen som sammantaget reducerar utsläppen med minst 1 000 ton CO₂e.
Genomförandeansvar: Fastighetsnämnden och bolagsstyrelserna för Svenska bostäder, Stockholmshem, Familjebostäder, Micasa och SISAB.

Miljöeffektiva transporter

- Staden ska ta fram en handlingsplan för fossilbränslefrihet inom vägtransportsektorn och utreda möjligheterna till att utfärda ett förbud mot fossilbränsleförsäljning till år 2040 med delmål till 2030. Utredningen med förslag till åtgärder ska vara färdig för beslut senast år 2017.
Genomförandeansvar: Kommunstyrelsen med stöd av miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafiknämnden.
- Staden verkar för att styrmedel, lagstiftning och regelverk stödjer en fossilbränslefri transportsektor.
Genomförandeansvar: Kommunstyrelsen
- Staden utreder åtgärder för fossilbränslefri sjöfart. Utredningen med förslag till åtgärder ska vara färdig för beslut senast år 2017
Genomförandeansvar: Styrelsen för Stockholms Hamnar

- Staden tar fram en handlingsplan för användande av fossilbränslefria arbetsmaskiner. Utredningen med förslag till åtgärder ska vara färdig för beslut senast år 2017.
Genomförandeansvar: Exploateringsnämnden, trafiknämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden.
- Staden verkar för att miljözoner införs i kommunen som innebär att fordon med fossila bränslen ej tillåts från senast år 2040.
Genomförandeansvar: Kommunstyrelsen.

Etappmålet om högst 2,3 ton till 2020 motsvarar ett reduktionsbehov om 228 000 ton inom transportsektorn och ska uppnås genom följande åtgärder:

- Staden ska vidta åtgärder för att minska biltrafiken som sammantaget motsvarar en reduktion av utsläppen med minst 80 000 ton CO₂e
Genomförandeansvar: Trafiknämnden
- Staden ska vidta åtgärder för att minska den fossila energianvändningen i transportsektorn som motsvarar en reduktion om minst 140 000 ton CO₂e
Genomförandeansvar: Miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafiknämnden tillsammans med kommunstyrelsen
- Staden ska vidta åtgärder för klimateffektiva transporter i stadens organisation som sammantaget motsvarar en reduktion om minst 8 000 ton CO₂e
Genomförandeansvar: Servicenämnden

Resurseffektiva kretslopp

- Staden ska utreda möjligheterna till att minska plasten i avfallet som går till förbränning. Utredningen med förslag till åtgärder ska vara färdig för beslut senast år 2017.
Genomförandeansvar: Koncernstyrelsen tillsammans med Stockholm Vatten Avfall och Fortum Värme

- Staden ska ta fram en utredning för att säkerställa en ökad produktion av biogas för att möta behovet av att ersätta fossilt naturgas. Utredningen med förslag till åtgärder ska vara färdig för beslut senast år 2017.
Genomförandeansvar: Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillsammans med koncernstyrelsen

Etappmålet om högst 2,3 ton till 2020 kräver en reduktion om minst 20 000 ton CO₂e som ska uppnås genom följande åtgärd och ska årligen följas upp inom ramen för miljöprogrammet:

- Staden ska vidta åtgärder för ökad biogasproduktion som sammantaget motsvarar en reduktion 20 000 ton
Genomförandeansvar: Styrelsen för Stockholm Vatten AB

Kompensation

- Staden ska utreda möjligheterna till att skapa kolsänkor i staden för att kompensera eventuellt kvarvarande rester av fossila bränslen. Utredningen med förslag till åtgärder ska vara färdig för beslut senast år 2017.
Genomförandeansvar: Koncernstyrelsen och Fortum Värme.
- Fossilbränslefri organisation 2030
- Staden tar fram en handlingsplan för att staden som organisation ska vara fossilbränslefri 2030. Utredningen med förslag till åtgärder ska vara färdig för beslut senast år 2017.
Genomförandeansvar: Kommunstyrelsen tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden och servicenämnden

Bakgrund

Ett klimatsmart Stockholm 2040

Kommunfullmäktige har beslutat att staden ska arbeta utifrån fyra inriktningsmål för att nå Vision 2040 om en stad för alla. Ett klimatsmart Stockholm utgör ett av dessa inriktningsmål och gäller för stadens alla verksamheter.

Kommunfullmäktige antog i samband med beslut om budget 2015 målet att staden ska vara fossilbränslefri 2040. Etappmålet för år 2020 om högst 2,3 ton koldioxidekvivalenter per stockholmare antogs vid samma tillfälle. Kommunstyrelsen fick samtidigt i uppdrag att tillsammans med miljö- och hälsoskydds nämnden ta fram en strategi för delmålet till 2020 samt en färdplan för fossilfrihet till 2040. Dessa två uppdrag presenteras här gemensamt i kommunstyrelsens samlade strategi för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040.

Riktlinje till klimatrelaterade mål i stadens miljöprogram

Dokumentet utgör stadens klimatstrategi och utgör riktlinje för de klimatrelaterade målen i stadens miljöprogram 2016-2019 och för målet om fossilbränslefrihet 2040. Strategin tar sin utgångspunkt i den rådande fossilbränsleanvändningen och går sedan sektorsvis igenom trender, prognos och potential för måluppfyllelse till 2040 samt etappmålet till 2020.

Strategin är uppdelad i tre av miljöprogrammets målområden; hållbar energianvändning, miljöanpassade transporter samt resurseffektiva kretslopp och identifierar nödvändiga insatser och fördelar genomförandeansvar för dessa.

Strategin innebär således en konkretisering av de klimatrelaterade målen i miljöprogrammet. Strategin lägger fram beräkningar över de utsläppsreduktioner som krävs för att nå klimatmålen, viss reduktion kan tillskrivas redan beslutade åtgärder som nu tas i drift. Det är viktigt att säkerställa att planerade och beslutade åtgärder ger avsedd effekt. Genom att de ingår i strategin integreras de i stadens integrerade system för styrning och uppföljning för att säkerställa att åtgärden ger avsedd klimatnytta. De insatser som läggs fram inom strategin är de som bedöms ge störst reduktion och där stadens nämnder och bolag har störst rådighet och där konsekvenserna i övrigt bedöms som acceptabla.

Insatserna för att nå etappmålet till 2020 är mer åtgärdsinriktade medan insatserna för fossilbränslefrihet 2040 är av mer strategisk karaktär. Till 2040 identifieras ett stort antal strategiskt viktiga utmaningar för fossilbränslefrihet som staden behöver bemöta. Merparten av dessa utmaningar ligger helt eller delvis utanför

stadens rådighet varför ett bredare angreppssätt krävs för att bereda väg för fossilbränslefrihet. Strategin anger därmed vilka strategiskt viktiga beslutsunderlag som behöver utarbetas och när beslut behöver fattas.

För åtgärder till och med 2018 finns i stadens budget en särskild satsning på klimatinvesteringar och strategin med dess stadsövergripande analys av utmaningar och möjligheter ger vägledning kring vilka områden som är prioriterade i fördelningen av dessa medel samt indikerar behov av budgetprioriteringar på längre sikt

Ärendets beredning

Ärendet är ett remissvar. Remissen har gått ut till följande: samtliga SDN, samtliga facknämnder, Stockholms Stadshus AB (samtliga bolag)

Upplands Väsby, Sollentuna, Nacka, Lidingö, Täby, Södertälje, Huddinge, Botkyrka, Sigtuna kommun, Trafikverket region Stockholm, Transportstyrelsen, Statens väg och transportforskningsinstitut, Energimyndigheten, Klimataktion Stockholm, FORES2030-sekretariatet, Svensk energi, Svensk fjärrvärme, Svensk vindenergi, Biogas Öst, Energi gas Sverige, Greenpeace, IVL Svenska Miljöinstitutet, SEI – Stockholm Environment institute, SRC – Stockholm Resilience center, Centrum för transportstudier – KTH, Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser, Svebio – Svenska Bioenergiföreningen, Cykelfrämjandet, Energiforskning, Fastighetsägarna i Stockholm, Förpacknings- och tidningsinsamlingen, Fältbiologerna, Jordens vänner, Institutet för miljömedicin (KI), Klimatkommunerna, KSL, Stockholms läns landsting, SL, Länsstyrelsen i Stockholms län, Naturskyddsföreningen i Stockholms län, Stockholms Naturskyddsförening, Naturvårdsverket, SGBC – Sweden Green Building Council, SKL, Svenskt vatten, SÖRAB, WWF, Boverket, Bil Sweden, Gröna bilister, Stockholms åkeriförening, Swedavia, Sveriges redarförening, Stockholms handelskammare, Svenskt näringsliv –Stockholmsregionen, KTH- avdelningen för miljöstrategisk analys, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Remisstiden sträcker sig till den 26 september 2016.

Svaret på remissen är framtaget på driftsavdelningen, enheten för teknik och förvaltning på idrottsförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen arbetar enligt Idrottsnämndens energiplan som omfattar åren 2013-2019. Idrottsnämndens energiplan ligger i linje med de föreslagna åtgärderna för att nå målet om en hållbar energianvändning i Stockholm Stad miljöprogram 2016-2019.

Staden ska minska energianvändningen med 10 % till 2020 jämfört med referensåret 2015:

Idrottsförvaltningen har startat ett omfattande arbete att minska energiförbrukningen.

Förvaltningens strategi beskrivs i idrottsnämnden energiplan 2013-2019 där målet är att minska elanvändningen med 10 % och fjärrvärme med 15 % fram till 2019. Att sätta upp 2015 som referensår och nå en energieffektivisering på 10 % till år 2020 höjer ambitionerna och kommer därför att kräva större investeringsmedel inom energiarbetet.

Energianvändningen på nyproducerad byggnad ska vara högst 55 kWh per kvm och år med sikte mot 45 kWh per kvm:

Det primära användningsområdet för energi skiljer sig beroende på idrottsanläggningens storlek och aktiviteter. Olika aktiviteter kräver olika funktionalitet och teknik som i sin tur kan avvika stort i sitt förbrukningsbehov. Vissa typer av idrottsanläggningar såsom ishallar och simhallar kräver betydligt mer energi i drift och klarar därmed inte av gränsen på 55 kWh/m². Förvaltningens ambition vid nybyggnation är att initiera de främsta energilösningar och åstadkomma lång hållbarhet.

Öka mängden förnybar el som produceras i staden baserad på solenergi motsvarande 10 % av elanvändningen:

Solenergi är en miljövänlig energikälla. Tekniken har utvecklats och blivit ännu effektivare både energimässigt och ekonomiskt. Förvaltningen har installerat flera solcellsanläggningar de senaste åren och ser detta som en självklar riktning i sitt arbete med att energieffektivisera.

Utsläppen av växthusgaser:

För att bidra till ett minskat utsläpp av växthusgaser till högst 2,3 ton CO₂e per invånare år 2020 planerar idrottsförvaltningens följande åtgärder:

Ersätta all energimedia med höga utsläpp till de miljövänligaste alternativen som i dagsläge består av miljöel och fjärrvärme.

Idrottsförvaltningen har krav på att all köpt el ska vara miljömärkt och koldioxidfri.

I enighet med idrottsnämndens energiplan ska fjärrvärme användningen minska med 15% år 2019 med referensåret 2012.

Staden ska vidta åtgärder för climateffektiva transporter i stadens organisation som sammantaget motsvarar en reduktion om minst 8 000 ton CO₂e

Idrottsförvaltningen kommer också att i hög grad omfattas av stadens nya strategi och riktlinjer för hantering av fordon som innehåller flera viktiga och positiva förslag och åtgärder för idrottsnämndens verksamheter. Idrottsförvaltningen har gjort en översyn av användning och behov av bilar som resulterade bland annat i reviderade riktlinjer för egen bil utifrån bl.a. skärpta miljökrav.

Bilaga: Idrottsnämndens energiplan 2013 - 2019